

DE MAGISTRO SPIRITUALI.

CAPUT I.

AN, ET QUALIS PROCURANDUS SIT MAGISTER SPIRITUALIS AB ANIMABUS, QUÆ AD PERFECTIONEM CHRISTIANAM ASPIRANT.

§ 538.

MAGISTER SPIRITUALIS QUIS.

Ne perfectionis christianæ studiosus a rectâ semitâ aberret, *Magistro spirituali*, cui duce, indiget, cujus officium in hac secundâ parte explicabimus. Uti enim bene observat P. Goddinez, in *Prax. Th. Myst.*, l. 8, c. 1 : « Vix decem ex mille animabus, quas Deus ad perfectionem vocat, vocanti respondent, et ex centum, quas vocat Deus ad contemplationem, nonaginta novem deficiunt : quapropter dico, multos esse vocatos, sed valde paucos electos. Et ultra difficultates permagnas, ac insuperabiles fragilitati nostræ quibus negotium istud circumseptum est, una ex causis potissimis est inopia Magistrorum spiritualium (infelices Communitates ubi desunt magistri, vel si adsunt, incogniti sunt, vel nullo habentur pretio), qui post divinam gratiam Naucleri, animas per hoc incognitum mare vitæ spiritualis rectâ non ducunt. » Est autem *Magister spiritualis*, ille cui alius, manifestatâ ipsi totâ conscientia suâ, se habitualiter dirigendum præbet in viâ perfectionis; quod fieri potest vel Prælato suo, vel alteri particulari, sive intra, sive extra confessionem.

MAGISTER SPIRITUALIS PROCURANDUS EST.

Magister spiritualis ab animabus ad perfectionem aspirantibus omnino procurandus est. Probatur 1° ex Scripturâ: *Malach. ii, 7*: *Labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirunt ex ore ejus: quia angelus Domini exercituum est. Prov. ii, 14*: *Ubi non est gubernator, populus corruet: salus autem ubi multa consilia. Eccl. iv, 9*: *Vae soli! quia cum ceciderit, non habet sublevantem se. Eccl. xvii, 35*: *Cum viro sancto assiduis esto, quemcumque cognoveris observantem timorem Dei, cujus anima est secundum animam tuam, et qui, cum titubaveris in tenebris, condolebit tibi. Eph. iv, 11*, de Christo dicitur: *Ipse dedit... alios autem pastores et doctores, ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in edificationem corporis Christi.* Quae omnia passim interpretes de necessitate Magistri spiritualis exponunt. Accedunt exempla scripturistica: sic toti populo suo Dominus in viâ per desertum non solum angelum, sed Moysen in ducem praefecit. *Exod. iii, 10*. Sic Samuel, *I Reg. iii*, semel et iterum a Domino extraordinariè vocatus, ixit ad Heli sacerdotem, a quo se vocari putabat, et meruit ab illo instrui de eo quod facere debebat, ut loquentem sibi Dominum agnosceret. Sic angelus missus est ut procuraret instructionem eunuchi reginae Candacis, non tamen per se, sed per Philippum diaconum, *Act. viii et x*. Pro instructione Cornelii centurionis, angelus ei apparens, eum monuit ut ad se Petrum advocaret, qui hoc munus obiret. Imò Christus ipse, in personâ Saulo apparens, noluit eum instruere per seipsum, sed ad Ananiam pro instructione accipiendâ misit, *v. 7*. Prob. 2° ex PP. S. Dionysius, *de Eccl. hierarch.*, c. 5, p. 1, ait: « Mos quidem hic est Divinitatis sanctissimus, per prima, secunda et inferiora ad divinissimam lucem suam deducere. » S. Basilius, *Serm. de abdic. post init.*, inquit: « Summâ vigiliantia acerrimâque in omnes partes animi circumspectione

operam dato, ut aliquem tibi virum invenias quem in omnibus deinceps delecta tibi vitæ studiis certissimum ducem sequaris; ejusmodi, qui rectum iter ad Deum volentibus pergere, sciat commonstrare. » S. Hieronymus, *Ep.*, iv, Rusticum ad vitam communem potius quam solitariam adhortans, scribit: « Mihi quidem placet, ut habes Sanctorum contubernium: nec ipse te doceas, et absque doctore ingrediaris viam quam nunquam ingressus es, staltimque tibi in partem alteram declinandum sit et errori pateas. » S. Augustinus, *Serm. cxii, de Temp.*, docet: « Sicut cæcus sine ductore, sic homo sine doctore rectam viam vix graditur. » S. Gregorius, *L. 1. Dialog.*, c. 1, fatetur quidem, nonnullos interitus sine humanâ disciplinâ doceri, sed subdit: « Quorum tamen libertas vitæ ab infirmis in exemplum non est trahenda: ne dum se quisque similiter S. Spiritu impletum præsumit, discipulus hominis esse despiciat et magister erroris fiat. » Cassianus, *L. iv Inst.*, c. 9, ex communi praxi Monachorum idem probat et, *Colat. 2*, c. 15, concludit: « Unde manifestissime comprobatur, nulli a Domino viam perfectionis ostendî, qui habens unde valeat erudiri, doctrinam seniorum vel insituta contempserit. » Eadem docent Isidorus Pelusiota, *L. 1, Ep. 260*; S. Climacus, *Scal. gr. 4*; Dorotheus, *Serm. 3*, t. 5 *Bibl. noviss.*, PP. S. Bernardus, *Serm. 77, in Cant.*, considerans sponsum quaerentem sponsum et nonnisi post consultos vigiles civitatis invenientem, subdit: « Audiant hoc qui sine duce et præceptore vias vitæ ingredi non formidant... Seductori dat manum, qui dare dissimulat præceptorum. » S. Vincentius Ferrerius, *de Vit. spir.*, c. 4, ait: « Imò plus dico, quod nunquam Christus suam gratiam ministrabit, sine quâ nihil possumus, si homo habet a quo possit instrui et deduci, et negligit, vel non curat alterius ducatum amplecti, credens sibi sufficere et per se posse investigare quæ sunt utilia ad salutem. » Similia habent S. Laurentius Just., *de Obed.*, c. 21, et S. Bonaventura, in 6 *Alis seraph.*, c. 1 et 2; et Gerson, *de Distinct. ver. revel.*, signo 2, ait: « Quod homo arrogans et seipsum ducem sui constituens, non indiget demone tentante, qui factus est

sibi dæmon. » S. Theresia, *Vit.* c. 23 : « Absque dubio hac in re laborat enixè demon in exordio virtutis... Compertum sibi habet, totum remedium animæ positum esse in agendo cum amicis Dei... » Quod ipsum etiam S. Salesius, in *Vit. dev.*, p. 1, c. 4, inculcat. 3° Ratio est : cum enim humanum non sit, se solo scire omnia quæ ad virtutem et felicitatem, maxime supernaturalem, pertinent; nec humanum sit, de his vel per angelos, vel per ipsum Deum instrui, quod velle temerarium foret, tentare Deum et propius passionibus et dæmonis illusionibus se exponere; prudentia jubet, docilem se præbere, ut homo junior qui minus scit et minus virtutis habet, per seniorem, sapientiorem et sanctiorem edocetur, vel per illum qui sibi loco Dei sit; decrevit enim Deus homines per homines doceri, et ideo hierarchiam in suâ Ecclesiâ instituit sub uno capite Romano Pontifice, Episcopis, Parochis etc.; ut scilicet fideles tanquam ejusdem corporis membra, unum per aliud pabulo Sacramentorum et doctrine nutrentur. Vide Joannem de Avila, in *Audi, Filia*, c. 53, 54, 55; Alvarez, *T. 1 Vit. spir.*, l. 3, c. 2; Rodericum, *P. 3 Exerc. perf.*, tr. 7; Rosignolium, *L. 1 Discipul. perf.*; Nigronium, *Tr. de Magistr. spir.*; Gravina, *P. 2 de Discern. revel.*, l. 1, c. 6.

REFERUNTUR ERRORES.

SCOLIUM. Pseudoilluminati, inter alias propositiones ab Inquisitione Hispanâ, an. 1623, damnatas, prop. 11, docuerunt : « Quod dantaxat sequi quisque debet Spiritus S. nutum et inspirationem internam, ad aliquid faciendum, aut contra omittendum, et non aliter, » et prop. 22 : « Quod filie confessionis, sequentes sectam illuminatorum, votum emittere teneantur, se non aliis quam illuminatis confessuras. » Item Michael Molinos inter alios damnatos errores, propos. 66, docuit : « Ritu digna est quedam doctrina nova in Ecclesiâ Dei, animam, ad interna quod attinet, gubernari debere per Episcopum, et si is idoneus non fuerit per alium ab ipso datum directorem. Dico novam, quia nec Scriptura sacra, nec Concilia, nec Canones, nec Bulla, nec Sancti, nec Auctores unquam id dix-

runt, neque dicere possunt, quia Ecclesia non judicat de occultis, habetque jus animæ, ut eligat quem maluerit. » Similia habentur prop. 68, quæ omnia eò tendunt ut vel spiritus privatus pro regula credendi et operandi statuatur, quem sibi solis illuminati arrogabant; et præterea illo juris axiomate : « Ecclesia non judicat de internis, » pessimè abutuntur, utpote quòd solum de foro externo et judicio legislativo humano coercitive, non verò de foro interno et judicio directivo, loquuntur. Ecclesia enim nobis credenda præcipit, quamvis fides actus sit merè internus.

§ 340.

MAGISTRI DEFECTUM DEUS SUBINDE SUPPLET.

Licet verò procurandus sit Magister humanus, ordinariè et per se loquendo necessarius, hæc tamen regula exceptionem admittit, quando Deus ex *providentiâ extraordinariâ*, vel in defectu hominis idonei, vel quia singulariter vult benefacere, dignatur aut per seipsum, aut per angelum totum magisterium altiori modo præstare. Non enim aliter Deus legibus suis tenetur quàm reservando sibi jus ad aliud quod sibi placet, vel in defectum, vel miraculose faciendum. Unde S. Gregorius, *L. 1 Dial.*, c. 1, notat : « Sunt nonnulli, qui ita per magisterium spiritus intrinsecus docentur, ut, etsi eis exterius humani magisterii disciplina desit, Magistri intima censura non desit. » Tradit deinde signa ex quibus colligitur, quandam hi pauci spiritu Dei agantur : « Mens autem, quæ divino spiritu impletur, habet evidentissima signa sua, virtutes scilicet et humilitatem; quæ si utraque perfectè in una mente conveniunt, liquet quòd de presentia Sancti Spiritus testimonium ferant. » Pro exemplis adducit S. Joannem Baptistam, a solo Spiritu S. edoctum in deserto; Moysen ab angelo in eremo instructum, et S. Honoratum abbatem, de quo ibi loquitur, solius Spiritus S. discipulum. Addit S. Franciscus Salesius, *L. 8 de Amore Dei*, c. 12, S. Paulum eremitam, S. Antonium M., S. Mariam Ægyptiacam, qui a solo Spiritu S. erudit et impulsus ex amore Dei, omnia supplente, non

modo sine hominis directione, sed etiam sine auditione Missæ, confessione et communione, per totam vitam aut plures annos, sancti evaserunt. Sicuti etiam mB. Catharina Januensis, per 25 circiter annos suæ primæ sanctæ vitæ et mox ad tempus in majorem ipsius probationem, Confessario directore caruit. *Vit.*, c. 42 et 49.

QUOD TAMEN RARÒ FIT.

SCHOLIUM. Dicta modò exceptio non obest, quominus regula generalis data in sensu morali vera et tenenda sit; id quod in omissione auditionis missæ, confessionis et communionis clarè patet; de quibus S. Salesius notat has raras exceptiones inspirationes esse magis admirandas quàm imitandas.

§ 541.

MAGISTER JUNIORIBUS NECESSARIUS EST.

Proinde ordinariè *necessarium* est prædictum hominis *magisterium* pro junioribus præsertim et incipientibus. Ita docet 1° S. Bernardus, *Serm.* 3, in *Ps. Qui habitat*, dicens: « Obsecro vos, novellæ plantationes Dei, vos qui nondum exercitatos habetis sensus ad discretionem boni et mali; nolite sequi cordis vestri iudicium... humiliamini sub potenti manu Dei pastoris vestri, et acquiescite eorum consiliis qui meliùs norunt venatoris illius versutias, edocti diuturno longi temporis exercitio et crebris experimentis, tam in se, quàm in multis. » S. Bonaventura, de *6 Alis Seraph.*, c. 1, inquit: « Incipientes indigent Magistro ut doceantur quæ ignorant; scilicet saluti suæ et profectui necessaria et utilis, quid vitare debeant, quid sapere, quid facere, quid sperare, quid timere et inter miùs vel magis bona aut mala discernere, dicente Apostolo, *Hebr.* v, 12: *Indigetis ut vos doceamini quæ sint elementa sermonum Dei*, item ut exerceantur in operibus virtutum, quia non sufficit scire bonum, nisi etiam opère exerceatur.... et quia

imperfecti sequitur se in virtutum exercitiis exercere solent, expedit ut ab alio ad hoc aliquando compellantur. » Et S. Laurentius Justin., de *Cast. Connub.*, c. 3, ait: « Insidiatur callidè prosperis incipientium successibus commentor malorum diabolus, nunc suadendo blandè, nunc asperè comminando: ideo ducatu indigent alieno, ne resiliant territi, aut cadant seducti: absque experimento autem quis immundo-rum spirituum evadet laqueos? Quis verò sine præceptoris magisterio valet esse expertus? » Et ratio est, quia præsumptio stulta foret, sine Magistro scientiam salutis addicere, sicuti sine ludimagistro litteras noscere, aut exarare, quas aliquis nescit; sine ductore peragere iter, quod ignorat; sine duce prælio se committere incertum rei militaris, et sine medico velle sanari.

§ 542.

ETIAM PERFECTI MAGISTRO INDIGENT.

Etiam pro *senioribus, proficientibus et perfectis* communiter alicujus *magisterium*, pro accipiendo sano consilio, plus minusve, pro modo spiritu est *necessarium*. Indicat hoc 1° S. Scriptura, *Is.* v, 21: *Vae! qui sapientes estis in oculis vestris, et coram vobismetipsis prudentes.* Et *Rom.* xii, 16: *Nolite esse prudentes apud vosmetipsos.* Quod S. Chrysostomus, *Hom.* 22, exponit: « Hoc est, ne putetis vos sufficere vobis ipsis!..... Unde et ita nos Deus constituit ut alter alterius opèrà indigeat: ut enim prudens sit, altero tamen opus habet... fit enim saepe numero; fit, inquam, ut ex exemplo Moysis consilium Jethro sequentis probatur, ut prudens quod oportebat non videat, et stultior aliquid eorum quæ conveniunt inveniat. » Id quod S. Augustinus suo exemplo ostendit, scribens, *Ep.* 75, ad Auxilium: « En adunam, senex a juvene Episcopo, et Episcopus tot annorum a collegâ necdum Anniculo paratus sum discere. » Idem 2° docet S. Thomas, 2, 2, q. 49, a. 3, dicens: « Etiam ipsos majores oportet dociles quantum ad aliqua esse:

quia nullus in his quæ subsunt prudentiæ, sibi quantum ad omnia sufficit. » Et S. Bonaventura, de 6. *Alis seraph.*, c. 2, ait : « Qui aliis præsent, ut melius et cautius agant, necesse habent aliis subsesse a quibus regantur, usque ad summum omnium Pontificem. » Unde etiam Eugenius III S. Bernardo se subijciebat, uti patet ex libris de *Consider.* Et S. Petrus reprehensionem sancti Pauli libenter suscepit. *Gal.* II, 41. Imò ipse Salvator nostro pro nostro exemplo inventus est in medio doctorum, audiens et interrogans eos. *Luc.* II, 46. Ratio est 3ª Tum quia nullus omnia novit quæ scire refert, et Deus, ad nostram humiliationem et fraternam charitatem fovendam, solet per inferiores scientiâ et virtute subinde illuminare superiores. Tum quia alius magis liber est ab amore proprio et passionibus, ut sanum iudicium de rebus alterius ferat. Tum quia in vita presenti omnes viatores sumus, nec ullus ita profectus ut ad terminum pervenerit, adeoque etiam perfectus sit, qui nonnisi respectivè ad minus perfectos talis dici potest, adhuc dum duce indiget, cum et ipse difficiliore sæpe anfractus scrupulorum, desolationum, tentationum, aliorumque periculorum inveniat.

NONNULLA NOTANDA.

Scior. Magister spiritualis potest vel esse præcisè talis, vel simul Confessarius, vel simul Superior; ubi notandum est, teneri omnes Superiores ecclesiasticos, præsertim Regulares, providere subditis de magistro spirituali, qui vel sit Superior ipse, vel alius, vel alii ab eo designati, e quibus unum subditi sibi eligant, quia hoc ad pastorem curam eorum pertinet. 2° Non expedit, ut Confessarius aut magister spiritualis admittat aliquam personam se voto obligare, ut sibi obedientiam præstet: id quod magis absolum foret, si obligaretur ad unum numero Confessarium aut Directorem cum aliorum exclusione. Joannes a Cruce appellat *tyrannum* Confessarium qui licentiam penitentibus denegat aliorum etiam Confessariorum consilium petendi. Quare necessarium est ut Confessarius omnimodam libertatem penitentibus suis elargiatur. Imò aliquando eos excludere debet ut aliorum consilia expostulent et sic vel dubia

si quæ sint omnino tollantur, vel in susceptâ devotionis methodo fiant firmiores et tutiores, vel saltem illius æquitate, intentionis rectitudinem videant.

Quod monitum maxime curare debent parochi, qui in locis remotis atque campestribus morantur; non pauci enim suorum Parochianorum erubescunt ipsi graviora peccata aperire; cumque aliunde non eis sit facilis occasio alium Confessarium inveniendi, idè parochi confitentur quidem, sed sacrilegè, ea scilicet peccata reticentes. Præstat ergo ut interdum Confessarium ignotum accersant, curent ut ad eum liberè accedant, cautè etiam matribus insinuando ut hæc de re omnem filijs suis facultatem faciant. Iste autem Confessarius penitentes de quibus justa potest esse suspicio, ut sunt rudes, mulieres, pueri, paternè interroget utrum antea tactæ vitæ scrupulum habeant, eos animando ad omnia aperienda; hæc enim agendi ratione solent liberari plures anime a sacrilegis. Huic consilio se conformare satagant etiam Communitatum Superiores, sic ut neque nimia facilitate latior peccatorum via aperiatur, neque nimia difficultate sacrilegis detur occasio.

§ 545.

MAGISTRO RATIO TOTIUS CONSCIENTIÆ REDDENDA EST.

Magistro huic spirituali *ratio conscientie propriæ* sincera, plena et primò quidem de totâ vitâ præteritâ, in posterum autem, in quantum Magistro placuerit, reddenda est. Ita præscribunt 1° PP. S. Basilii, in *Reg. fus.*, c. 26, docet: « Debet unusquisque eorum qui inferiores sunt, si quidem memorabilem ullam facere progressionem studet et ad perfectionem vitæ illius quæ præceptis D. N. Jesu Christi est consentanea, pervenire, cum nullum animi sui modum apud semetipsum celatum retinere, tum in sermone nihil non diligenti antea curâ consideratum proferre, sed mentis suæ arcana aperire fratribus iis, quibus datum id negotii sit. » Idem docet S. P. Benedictus, *Reg.* 6, 7, dicens: « Quintus humilitatis gradus est, si omnes cogitationes malas cordi suo advenientes, vel mala a se absconsè commissa per humilem confessionem

Abbati non celaverit suo. » Hortans nos de hac re Scriptura dicit: *Revela Domino viam tuam et spera in eum.* Et item dicit: *Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.* Et item Propheta: *Delictum meum cognitum tibi feci, et injustitias meas non operui: Dicit, pronuntiatio adversum me injustitias meas Domino, et tu remisisti impietatem cordis mei.* Cassianus, *L. 4 Instit. et collat. 2, c. 10 et 11*, ait: « Nullo alio vitio tam precipitem diabolus Monachum pertrahit ac perducit ad mortem, quam cum, neglectis consiliis seniorum, suo iudicio persuaserit, definitionique confidere. » Item docet S. Dorotheus, *Serm. 5*; et S. Laurentius Just., *c. 20 de Obed.*; et ratio est quia Magister tanquam medicus non potest procurare vel roborare discipuli sui sanitatem, nisi totam ejus complexionem bene perspectam habeat.

QUOMODO REDDENDA SIT.

SCHOL. I. Licet communitur expedit in ratione conscientiae reddenda incipere a confessione generali et eandem rationem continuare, frequentando confessiones apud eundem Confessarium, absolute tamen unum munus ab alio, scilicet confessionem et rationem conscientiae excipiendi, est distinctum et separabile: nam pro confessione solum exigitur et sufficit accusatio omnium et singulorum peccatorum, saltem gravium, non vero peccatorum venialium, tentationum, passionum et virtutum manifestatio. Econtra pro ratione conscientiae reddenda haec omnia aperienda sunt, licet quoad peccata non cum tanta individualitate, quia haec conscientiae manifestatio non ordinatur per se ad medendum plagis peccatorum, ut confessio, sed ad roborandam et perficiendam sanitatem et exercendas vires spiritus in operibus maxime servitii divini.

QUOMODO SUB SIGILLO A MAGISTRO RETINENDA.

SCHOL. II. Ratio conscientiae Magistro maxime in confessione reddita sub sigillo retinenda est etiam quoad virtutes et speciales Dei favores. Hinc P. Reguera, *Prac. Th. myst.*, t. 2, p. 381, n. 51, 52, non omnino approbat, quod etiam post mortem patefaciat

Confessarius aliquod poenitentis privilegium, v. g. innocentis, virginitatis etc., ex sola confessione sibi notum; id quod magis periculosum foret, si fiat a Confessario communi in aliqua Communitate, qui laudando unum, et tacendo de aliis, indirecte ansam praeberet de ceteris grave peccatum presumendi. Proinde consultius esse censet, quando ad majorem Dei gloriam expedit, post obitum singularia aliqua dona alicujus animae sanctae manifestare, curandum esse Confessario in vita, ut illa ex sola confessione cognita non habeat, sed vel ex consensu extra confessionem perspecta, vel procurando ut talis persona dicitur aut scribat ea ipsa, vel obtinendo ab ea licentiam ad usum eorum quae ex sola confessione scivit, prout in Domino expedit. Talis est communis praxis, uti constat ex actis et causis canonizationis Sanctorum, in quibus testimonia Confessariorum de conscientiae puritate et aliis specialibus gratis non quidem inter necessaria, sed inter utilia, et quae maximopere conducunt, recensentur, uti probat Benedictus XIV, *de Beatif.*, l. 3, c. 7.

§ 344.

MAGISTER SIT OMNIBUS NUMERIS ABSOLUTUS.

Porrò Magister spiritualis procurandus est, quantum fieri potest, *omnibus numeris absolutus.* Probatur 1° ex S. Scriptura, *Ecl. vi, 6: Consiliarius sit tibi unus de mille. Ecl. vii, 29: Virum de mille unum reperi.* 2° Subscribitur PP. S. Basilius, *Serm. de Abdicat.*, qualitates Magistri procurandi recenset, dicens: « Qui ornatus virtutibus sit, cujus universae totius ipsius vite actiones testimonio sint, charitatem in eo erga Deum inesse, qui divinarum litterarum scientiam habeat, virum integrum, nec ulli distractioni indulgentem... naturam propensum ad eos edocendos qui ad ipsum accedunt, quem gloria inanis non inflat, superbia non extollat, adulatio non extollat, adulatio non frangat, severum atque constantem, cui denique nihil sit praestantius honore Dei. » S. Gregorius Nys. *L. de Virginit.*, c. 13, ait: « Illud in primis est curandum ut optimum hujus vite duce ac magistrum quaerant. »

S. Gregorius M. toto libro pastorali hanc materiam pertractat, et p. 1, c. 4, monet: « Ab imperitiis pastoribus magistrorum pastorale suscipitur in magna temeritate, quoniam ars est artium regimen animarum. » Cassianus, *L. 2 Inst.*, c. 3, Patrum Ægyptiorum sententiam refert, scilicet: « Bene regere vel regi, sapientis esse pronuntiant, summumque bonum et gratiam S. Spiritus esse definiunt. Nam neque salutaria præcepta quemquam posse obtemperantibus præstitueri, nisi qui prius universis virtutum disciplinis fuerit instructus: nec obedire quemquam seniori posse, nisi eum qui consummatus timore Dei et humilitatis fuerit virtute perfectus. » S. Bernardus, *Serm. 3 de Circumcis.*, ait: « Numquid eliget esse magister, qui nondum discipulus fuit, et docere quod didicit nunquam? » Et S. Laurentius Just., *de Obed.*, c. 20, magistrum spiritualem describit: « Qui discretionem sit providus, experientia probatus, ordinatus moribus, gravitate maturus, decoratus honestate, sanctarum Scripturarum gnarus, austerus in se, proximo compatiens, orationi assiduus, corde mitis, eloquio tenax et in omni, si possibile est, spirituali disciplinâ proventus. » Denique S. Vincentius Ferrerius, *C. 4, de Vit. spir.*, et S. Joannes a Cruce, in *Proam. asc. ad. mont.*, dolent tam paucos idoneos Magistros spirituales reperiri; et S. Theresia, in *Castell.*, *mans.* 6, c. 8, ab experientia probat, Confessarios debere esse litteratos, habere donum discretionis et experientiam rerum spiritualium; semilitteratos autem, inter omnes, præjudicabiles esse. Et S. Franciscus Sales., p. 1 *Vita dec.*, c. 5, ait: « Debet esse vir plenus charitate, scientiâ, prudentiâ: et quilibet ex his qualitatibus deficiente, res est plena periculi. » 3° Ratio est quia nihil beatius est in humanis, quàm vera amicitia cum vero amico: ad quod requiritur ut optimus eligatur; sed nulli melius nomen veri amici quàm Magistro spirituali competit, si revera optimus fuerit, qui nostras actiones monitis suis dirigat, insidias maligni suis consiliis repellat, in afflictionibus nos consoletur, in dubiis rectè consulat et mortem animæ avertat. Ergo hic procurandus est.

ETIAM CONFESSARIUS NUMERIS OMNIBUS ABSOLUTUS PROCURANDUS EST.

SCHOLIUM. Quæ modò de Magistro spirituali dicta sunt, etiam ad Confessarium spectant, qui etiam ad confessiones ordinarias procurandus est, in quantum fieri potest, numeris omnibus absolutus: quod proinde multò magis tenet, si eligatur in confessarium habitualem simul et Magistrum spiritualem perfectionis, utpote qui debet esse iudex, medicus et doctor. Unde, C. *Omnis utriusque de penit. et remis.*, dicitur: « Sacerdos sit discretus et cautus, ut more periti medici superfundat vinum et oleum vulneribus sanctiati, diligenter inquirens et peccatorum circumstantias et peccati: quibus prudenter intelligat, quale debeat ei præbere consilium et cujusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo ad salvandum ægrotum. » Et Catechismus romanus de Ministro penitentiae docet: « Ex quo poterunt fideles intelligere, cuius maximo studio curandum esse, ut eum sibi Sacerdotem delegat, quem vitæ integritas, doctrina, prudens iudicium commendat. » Videri etiam potest Rituale rom. p. 161 V, de Sacram. Penit., et quæ copiosè congestit Genettus, tom. 4. Th. Mor. tr. 6, c. 10, 11.

§ 545.

MAGISTRI DOTES: PRIMO DOCTRINA, PIETAS ET EXPERIENTIA.

Ut verò Magister spiritualis numeris omnibus, in quantum fieri potest, absolutus procuretur, primò quærendus est talis, qui *doctus et pius et in rebus spiritualibus expertus sit*. Quia si doctus sit, sæpe saltem doctrinaliter discretionem spirituum facere poterit; si pius sit, magnificè de Deo sentiet, nec statim rejiciat quæ in seipso expertus non est: item humilis erit in oculis suis et doctiores libenter consulat. Denique si expertus sit, saltem in genere, in rebus spiritualibus, vel in se, vel in aliis animabus, etiam in casibus rarioribus, congruam illationem colliget, talis sufficienti cum discretionem animas dirigere poterit, saltem per discretionem spirituum doctrinalem, ut

vocat Gerson, *Tr. prob. spir.* Cum quo procedit Card. Bona, *Tr. de Diser. spir.*, c. 2, n° 6, docens : « Quia discretio ex lumine cælitibus infuso paucorum est.... Ideo alia via discernendi spiritus inquirenda est, quæ communior sit et facilior. Illa nimirum, quæ per modum artis et doctrine sit, examinatis motuum principis et effectibus, perpensis item regulis quæ a Spiritu S. præscripte sunt in SS. Scripturis, et quas SS. Patres a Deo inspirati alique doctores ab experientia instructi tradiderunt. »

§ 546.

DOCTRINA IN MAGISTRO REQUISITA.

Ex modo dictis fluit *secundo*, Magistrum spiritualem, per se loquendum, quærendum esse qui doctrinâ non vulgari, et ad rem faciente polleat. Patet ex § præcedenti; cum enim discretio spirituum committitur in Magistro sit tantum doctrinalis, hæc sine doctrinâ exerceri non potest. Sanè si omni Confessario scientia requiritur, pro qualitate penitentium, multò major, nec vulgaris in Magistro ad perfectionem manducente, necessaria erit, maxime si anima probationibus, tentationibus et angustiis extraordinariis oruata et signis ad bonum vel malum spiritum dubiis effulgens dirigenda sit. Ut autem doctrina Magistri ad rem faciat, ille non tam in philosophicis et theologis subtilitatibus, quam in principiis dogmaticis et regulis mysticis, ex S. Scripturâ, Patribus et Asceticis solidè instructus esse debet. Sicut enim P. Alvarez, *T.* 3, l. 5, p. 4, c. 1. *Industr.* 6, notat : « Habet Ecclesia Dei aliquos, ad quos discretio spirituum, si non ex dono, at ex officio pertinet, ad quorum iudicium et sententiam recurrendum est in dubiis, ne boni specie fallamur. Hi sunt Prælati et quibus minus confessiones audiendi demandatum est, et in defectu omnium istorum quisque vir doctus et in rebus spiritualibus et theologis instructus. » Et S. Theresia, *C.* 13 *Vite*, monet : « Semper hæc mea fuit opinio et erit, ut quilibet Christianus

procuret suæ directioni virum qui litteris polleat, et bonis, et quanto magis in hoc emineat, melius; qui autem viâ orationis incedunt, hujus rei indigent magis.... Reputo mihi quòd persona orationis quæ consulat litteratos, nisi seipsam seducere velit, non seductur illusionibus dæmonis; credo enim dæmones pertimescere valdè litteras humiles et virtuosas : sciunt quippe se discooperiendos esse damnique incururos. »

§ 547.

PIETAS.

Tertiò, Quærendus est Magister qui cum doctrinâ pietatem conjungat, eamque, quantum fieri potest, æquè solidam ac non vulgarem. Nam si magister usum orationis non habeat, cum quâ solida et non vulgaris pietas connectitur, erit illi lingua peregrina, quidquid a discipulo de motibus, sensibus, affectibus et effectibus in secreto cordis latentibus, de inspirationibus Dei, vel Angeli boni, vel mali, aut propriæ naturæ dicitur. Cum scriptum sit, *I Cor.* II, 15 : *Spiritualis omnia judicat, et ipse a nemine judicatur.* Et, *Math.* V, 8 : *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Et S. Theresia, *C.* 5 *Vite*, ait, magno anime suæ damno fuisse semilitteratos et subdit : « Experta didici, dummodo sint virtuosos et moribus illibatis, melius esse illos nullis quam paucis litteris aspersos esse : quia fidunt sibi ipsis, quin alios consulant bene litteratos : nec ego fiderem prædictis; bonus autem litteratus nunquam me seduxit. »

COROLLARIA.

SCHOLIUM. Ex dictis colligi potest 1° bene litteratos Directores semper quærendos et semper profuturos; semilitteratos verò potius obfuturos et magis quàm illitteratos; 2° semper quærendos esse litteratos qui sint virtuosos, moribus illibatis, homines in oratione versati et spirituales; 3° per bonos mores et virtutes cum solertiâ

et intellectus perspicacia suppleri posse defectum litterarum, orationis ac spiritus, dum totum haberi nequit; 4° quod tamen intelligendum est de oratione ac spiritu speciali, quia in bonis moribus ac virtutibus semper imbitur aliquid orationis et spiritus: nunquam enim scienter in Magistros eligendi sunt homines vite non bonae et nullius orationis, licet litterati, qui tamen ex parte prodesse possunt, quamdiu hi defectus nesciuntur.

§ 548.

HUMILITAS.

Quarto. Inter virtutes quibus Magister spiritualis potissimum excellere debet, est imprimis humilitas. Id, praeter alias rationes alibi allatas probatur: 1° Divinus Magister noster Christus D. ipse docuit, *Matth. ii, 29*, dicens: *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde*. Unde etiam Joseph, postquam Aegyptii humiliaverunt in compedibus animam ejus, *Ps. civ, 21*, agente Deo, aulae Pharaonis Magister effectus est: *Ut erudiret principes ejus, sicut semetipsum, et senes ejus prudentiam doceret. V. 22*. David etiam humillimus magisterio rerum spiritualium ideo aptus fuit; 2° Rationes sunt: Tum quia sapientia caelesti excellere debet, quae non datur nisi humilibus, juxta illud: *Abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. Matth. ii, 23*. Tum quia Magister praeter habitum doctrinae et scientiae, vel maxime Dei gratia indiget, quae tamen non nisi humilibus datur. *Jac. iv, 6*.

QUOMODO EXERCENDA.

SCHOLIUM. Proinde Magister spiritualis, internos humiliatis actus, propriae fragilitatis et cognitionis memor, frequenter exerceat; 2° externos humiliatis actus data opportunitate non negligat; 3° a quovis alio, praesertim a senioribus et expertis discere et sciscitari non dedignetur.

§ 549.

MANSUETUDO.

Quinto. Mansuetudo in Magistro requiritur: uti 1° ex verbis Christi mox allatis: *Mitis sum*, apparet: et Moyses salubriter novum Dei populum direxit, quia erat *Vir mitissimus super omnes qui morabantur in terra*. Num. xii, 3. Praefuit sancte David, sed mansuetudinis ejus praelara exempla passim sacrae Litterae exhibent. 2° Ratio est quia perfectio quidem propria, non verò virtus alterius violentiam sustinet; quò enim plus violentiae sibi ipsi quis infert, eò magis perfectus esse solet: perfectio verò alterius est instar vitri delicati, quod vi et violentia crepat, frangitur et perditur. Ergo perfectioni studentis discipulo violentia sibi inferenda praescribenda est; non tamen violenter cogi debet; quippe per mansuetudinem Magistri crescat discipuli perfectio; cum contra timor et rigor noverca et noverca sint aliena: penitentiam, benevolentiam et amor patris illius et mater sunt, quae eam generant, alunt et in subjectionem spontaneam deducunt: concilietur cor discipuli, ut amore Dei capiatur; hic enim est modus reddendi perfectos.

QUOMODO RIGOR MANSUETUDINI JUNGENDUS.

SCHOLIUM. Data mox regula: *violentiam non magister discipulo sed unusquisque sibi inferat*, cum grano salis sumenda est. Nec enim est sensus, sibi soli Magistrum durum esse debere, passionibus violentiam inferendo, penitentiam subeundo, discipulis verò blandum, eorum luxui indulgendo. Nec sensus est, Magistrum discipulis totum debere esse amabilem, et nullatenus timendum; nec, debere semper leniter exhortando procedere, nec unquam rigidius increpare et corrigere; sed sensus est, Magistrum ut plurimum totum illum rigorem quo seipsum laudabiliter tractat, non debere tanquam regulam discipulis praescribere, nec odium illud sanctum quo se prosequitur in alios, pari passu a seipsis prosequendos, transferre. Cum enim erga se majus periculum sit quam erga alios, ut amor proprius praedominetur, sanctum hoc odium

contra dictum amorem potius in se quam in alios inclinat. Interim tamen, absolute loquendo, sicuti quis erga se magis proficiet ad violentiam sibi faciendam per motiva amoris et modo amabili, quam per motiva timoris, nihilominus prestat subinde etiam motivis timoris juvari, licet alios sibi commissos magis per motiva amoris quam timoris ad profectum urgeat; hoc ipsum tamen in eum finem dirigi debet, ut alii sponte violentiam amori proprio inferant, et quando ad hoc mansuetudo non proficit, bene erit ad motiva timoris et modum rigidorum recurrere. Sic Heli debuisset facere eum protervis suis filiis quibus lenis adhortatio non profuit. Sic ipse D. N. Jesus Christus, licet aliquando in docendo mitissimus, nonnunquam tamen ad duriora verba, quin et verbera procedendum exemplo suo docuit. Quod idem Apostolorum principes SS. Petrus et Paulus fecerunt: et ex PP. S. Gregorius in *Past.* p. 3, *admonit.* 9, aliter protervos, aliter pusillanimes monendos esse docet.

§ 550.

CHARITAS PROXIMI ET ZELUS.

Sexto. Magister in *charitate proximi et zelo* animarum excellere debet: de quibus, cum jam sufficienter in tomo primo actum fuerit, plura hic repetere superfluum foret.

§ 551.

DONUM DISCRETIONIS SPIRITUUM.

Septimo. Tunc demum Magister spiritualis numeris omnibus absolutus erit, quando præter dictas qualitates in gradu perfecto habitas, *gratia propria discretionis spirituum*, sive per propheticam secretorum cordium cognitionem, sive saltem per proprium hujus rei instinctum a Deo donatus fuerit. De quo plura dicentur, ubi ex professo de discretionem spirituum tractabitur. Nunc sufficiant sequentia: 1° scilicet testimonia S. Scripture, *Jer.* xv, 19: *Si separaveris pretiosum a vili, quasi os meum eris.* Et vi, 27: *Probatores dedi te in populo meo robustum, et scies, et probabis viam eorum.* Et I *Cor.* ii:

Spiritualis judicat omnia, et ipse a nemine judicatur. Et I *Joan.* iv, 1: *Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint.* 2° Accedunt PP. S. Gregorius, l. 30 *Mor.* c. 4, ait: « Gallo itaque intelligentia desuper subit, quia doctori veritatis, virtus discretionis, ut novit quibus, quid, quando, vel quomodo inferat, divinitus ministratur. » S. Joannes Climacus, *Sc. gr.* 26, discretionem proportionatam assignat incipientibus, proficientibus: denique de perfectis subdit: « In his autem qui perfecti sunt est scientia quæ per divinam illustrationem in eis inest: talis verò ista est, ut etiam quæ in aliis obscure insunt, suo lumine illustrare possit. » S. Laurentius Just., c. 20 de *Obed.*, ait: « Spiritualis adhibendus est pater qui discretionem sit providus. » Unde etiam S. Theresia pro magno Dei beneficio habebat, quando confessarios hoc dono imbutos reperiebat, uti, in *Vit.* c. 24, narrat de S. Francisco Borgia; et c. 30 de S. Petre de Alcantara; et in *Fundat.* c. 3, de P. Balthasaro Alvarez; et probat P. Ludovicus a Ponte, *Tr.* 4 *Duc. spir.*, c. 2, § 1. 3° Ratio est quia sine dono discretionis spirituum non poterit Magister in rebus difficillimis, nisi ad summum conjecturaliter, illis a veris spiritibus discernere, quia, uti ait Gerson, qui hunc modum discernendi *hierarchicum* vocat, *Tr. de Prob. spir.* « Sicut nemo novit quæ sunt spiritus, nisi spiritus, ita nemo infallibili certitudine cognoscit ea quæ per solam experimentalem notitiam, vel sentimentum interius et sensum aguntur in alterius animo. »

QUOMODO DONUM DISCRETIONIS SUPPLERI POSSIT.

Solutum. Rari quidem sunt ejusmodi Magistri spirituales dono discretionis prædicti: interim tamen P. Alvarez, l. 3 *Vit. Spir.*, l. 3, p. 4, c. 1, *indust.* 6, modum prescribit quo Prælati et reliqui ab Ecclesia hierarchice in Magistros spirituales ordinati, a paucis illis hoc dono ornatu juvari queant, dicens: « Ii siquidem virum spirituales et dono discretionis prædictum iuxta se habeant, cum quo modeste et amanter dubia animarum ad illos recurrentium conferent, aperiendo illi rem, vel in communi, vel alia viâ quæ possint, ut donum illi datum sit Prælati conferentibus cum ipso,

gubernationis adjumentum; deinde impensè orabunt Dominum. » Notat etiam Card. Bona, *de Disc. Spir.*, c. 2, n. 6, discretionem etiam per libros doctrinalem reductivè participare de dono discretionis, dicens: « Hæc autem discretio licet directè et immediatè ad gratiam gratis datam non spectet, ad eam tamen reducitur, quatenus præceptis utitur quæ viri sapientissimi, præter scientiam et naturale iudicium, spiritu etiam veritatis imbuti et æqui spirituum ex principiis supernaturalibus ponderatores, in suis lucubrationibus reliquerunt.

§ 552.

TEMERE SE QUIS IN MAGISTERIUM SPIRITUALE INTRUDIT
SINE PRÆFATIS DOTIBUS.

Ex recensitis modò qualitatibus Magistri spiritualis apparet, *temeritatem* esse et rem summi periculi plenam se sine speciali Dei vocatione ac sine præfatis dotibus in *magisterium spirituale intrmittere*. Sic enim se intrmittenti 1° in S. Scripturâ, *Ps. lx, 60*, a Deo dicitur: *Quare tu enarras justitias meas, et assumis testamentum meum per os tuum. Et, Luc. xiv, 23: Medice, cura teipsum. Et Math. xv, 14: Cæcus si cæco ducatum præstat, ambo in foveam cadunt.* 2° Ita docent PP. S. Dyonisius, c. 3 de *Ecl. Hier.*: « Ut in solis radiis tenuiores pellucidioresque res primæ, illabentis splendoris plena, lucem quæ per omnes ipsarum partes præter modum fusa est, solis instar in sequentes effundunt, sic non debet temerè ducem se aliis divini luminis præstare is qui non omni statu suo et habitu simillimus Deo evaserit, divinique instinctu ac iudicio declaratus sit rector atque moderator. » In quem locum Dyonisius *Carth.*, a. 27, exclamat: « Heu! heu! heu! quid hic dicam!.. jam ingerunt se indignissimi et vitiosi ad regimen animarum, non vocati a Deo ut Aaron. » S. Bernardus, *Serm. 30 in Cant.*, ait: « Miror audaciam plurimorum quos videmus de suis vineis non colligere nisi spinas et tribulos; vineis tamen dominicis etiam se ingerere non vereri: fures sunt et latrones, non custodes, neque cultores; » 3° Ratio est, tum quia magna temeritas est se ingerere in officium difficillimum et maxime

arduum, quale est directio animarum: tum quia non minor temeritas est hoc munus exsequi, nihil curando de qualitatibus ad id requisitis: esset enim quasi non vocatum aut ineptum se intrudere in ductorem per vias incognitas, navarchum ad altum et procellosum mare, medicum pro curatione morborum vix a peritioribus curabilem.

§ 555.

VOCATUS VERO SANCTE SUSCIPIT.

Nihilominus, suppositâ divinâ vocatione et inspiratione in eo qui debitis qualitatibus scientiæ, pietatis et experientiæ instructus fuerit, cum consilio proprii sui Directoris, factâ ad Deum oratione, ex puro zelo animarum, *sanctum* est se dicere *magisterio* eorum quibus quis prodesse potest. Prob. 1° ex illâ parabolâ S. Scripturæ de talentis, *Math. xxv*, quæ Dominus dedit servis suis, ut negociarentur, *unicuique secundum propriam virtutem*, uni quinque, alii duo, alii unum, qui posterior in tenebras exteriores damnatus est, quia cum talento suo negotiatus non fuit, sed illud *fodit in terram*; nec illi in excusationem profuit, quòd illud integrum servaverit et domino suo reddiderit; 2° Ita sentiunt PP. S. Gregorius, in *Past.*, p. 1, c. 5, ait: « Quâ mente is qui proximis profuturus entesceret, utilitati ceterorum secretum præponit suum, quando ipse summi Patris Unigenitus, ut multis prodesset, de sinu Patris egressus est ad publicum nostrum. » Et c. 7 concludit: « Quia igitur valde difficile est purgatum se quemlibet posse cognoscere, prædicationis officium tutius declinatur: nec tamen declinari, ut diximus, pertinaciter debet, cum ad suscipiendum hoc superna voluntas agnoscitur. » Et S. Thomas, in *Math. xxv*, ait: « Habet aliquis donum intellectus, et vult religiose vivere, sed sibi solum vivere, cum tamen possit multis proficere, iste abscondit in terrâ contra illud: *Opera Dei revelare honorificum est*: talis enim pecunia est ad multiplicandum, non ad abscondendum. » Et postea subdit: « Ali-

qui aestimantes Deum durum esse, extrahunt se a servitio suo. Unde aliqui, qui possunt multum proficere, dicunt: si audio confessiones et facio predicationes, fortassis male accideret mihi. Tales Deum durum reputant. » Et S. Theresia, in *Vit.*, c. 13, in fin., suppositis debitis qualitatibus, directionem eandem exercere enixâ gratitudine collaudat. 3° Ratio est, quia si dictis qualitatibus instructus sub prætextu falsæ humilitatis, vel nimii timoris, vel ex non ordinatâ solius animæ propriæ charitate, se a consulendo, quantum potest, salutî et perfectioni aliarum animarum excusare vellet, æque peccaret, ac satis aptus viæ dux, navis gubernator, corporis medicus, qui rogatur, in defectu peritoris, gravique necessitate urgente, proximo suo, prout valet, auxilio esse renneret.

QUOMODO PROCEDERE DEBEAT.

SCHOLIUM. Proinde, ne quis Magisterio spirituali vel temerè se intrudat, vel sanctè se intronittat: 1° vocatus esse debet vel ex proprio instituto, vel ex instinctu divino; 2° bene ponderandum est, esse opus Dei, non verò nostrum, aptos fieri ad animas intrandas; 3° hoc munus non subito a primo passu vitæ perfectæ, sed suo tempore exercendum est, se interim in sequelâ Christi perficiendo, ut alios perficere possit: nec enim Apostoli piscatores hominum effecti sunt, nisi postquam boni Christi discipuli fuerunt, et Magistri a Spiritu S. constituti sunt; 4° vocatione præviâ, nihil est periculi, nihil timoris, quod non debeat superari, quantumvis quis jubeatur naviculam in altum maris ducere, ubi sunt pisces selectiores, scilicet animæ perfectiores in mari alto perfectionis; 5° hanc directionem esse rem ingentis lucri, tum sibi, tum aliis animabus, ab experientiâ ex hac directione animarum sanctorum egregiè proficientium constat, maxime si cum bonâ intentione exerceatur.

§ 354.

TALIS MAGISTER A DEO PETENDUS.

Porro ut magister talis numeris omnibus absolutus procuretur et obtineatur tam a seculari, quam religioso, opus est ut rem hanc et electionem per *ferentes preces* Deo commen-

det, et prudentem in eâ diligentiam adhibeat. De quo agit Alvarez, t. 1 *de Vit. spir.*, l. 3, c. 12. Id quod facilis erit Religioso in Ordine bene regulato, ubi quis vel in Praelato quem citatus auctor graviter commonefacit suæ obligationis, magis quam exterioribus, attendendi profectui et perfectioni spiritûs interiori suorum subditorum, vel in Confessario, vel in aliquo ejusmodi, opatum virum reperiet. Quod idem dicendum de Monialibus, sive Ordinario, sive Regularibus subiectis. Item de secularibus qui ex communi opinione, vel aliorum peritorum informatione, vel ex praxi confessionis et collationis de rebus spiritualibus cum hoc, aut illo, in experimentum factæ, et super omnia implorato cœlitus lumine, talem Directorem invenient, qui vel absolutè melior, vel saltem sufficiens fuerit, juxta illud: *Quærite et invenietis. Et, Eccl. vi, 14, sqq. : Qui metuunt Dominum, invenient illum.* Quo Ecclesiastici responso, S. Salesius occurrit dubitanti, quomodo talis Magister reperiri possit, qui tam rarus ab eodem Sancto supponitur. Ait enim ad suam Philotheam: « Si quidem tibi adeo interest iter facere cum bono ductore in hac sanctâ viâ devotionis, ora Deum instantissime ut tibi aliquem secundum eorum sumum largiatur, et non dubites, quantumvis foret necesse mittere angelum de cœlo, uti fecit cum juniore Tobîâ, bonum tibi et fidelem ductorem concessurum. »

§ 355.

MAGISTRO ELECTO PLENE OBIEDIENDUM.

Factâ jam electione Magistri spiritualis, illi *tota conscientia committenda est*, ejusque dictis plenissimâ obedientiâ standum, et hoc etsi talis Magister, ex defectu alterius, qui ad nutum eligi nequit, minus perfectus fuerit. Pars prior de manifestandâ conscientiâ patet ex dictis, § 343. Pars posterior patet 1° Ex S. Scripturâ, *Luc. x: Qui vos audit, me audit: et qui vos spernit, me spernit.* Idem 2° docet S. Basilius, *Serm. de Abdic.*, post init., de Magistro dicens: « Si talem quempiam

nactus fueris, tum vero voluntatem tuam omnem expulso, ac foras projecto: atque ubi hoc feceris, dede te illi, ut sincerissimum veluti vas quoddam huc existas, qui, quæ in te infundantur virtutes, ad laudem Dei gloriamque, ab omni vitio castas conserves.... hoc apud te constanter teneto, ut nihil omnino quidquam præter illius sententiam facias. Quidquid enim eo insciente facis, id furtum ac sacrilegium est, tibi que exitium, non autem utilitatem ullam apportat.» Et S. Laurentius Just., *de Discipl. mon.*, c. 7, ait: «Omne suum iudicium et deliberationem in ipsius cui se tradiderit relinquat arbitrio, ut quod hic approbaverit, et ipse laudet; et quod condemnaverit, ipse similiter condemnet. Deum verò in illo loquentem non dubitet, illique tanquam Christo subesse non abhorreat, quia de se confidentem, et propter se submittemem se, nunquam deseret Dominus.» 3° Ratio est, quia sicuti electio Magistri debet esse oculata, sic obedientia electo præstanda debet esse quodammodo caeca; non enim minus imprudens foret, qui ducem viæ, vel medicum in rebus terrenis eligeret, ignorans an illi fidere posset, quam qui jam electo fidere recusaret. Denique quòd etiam huic Magistro simpliciter obediendum sit, licet fortè minus perfectus esset, patet ab exemplo Samuelis, qui a Deo ipso ad Sacerdotem Heli missus fuit, a quo licet minus perfecto instructus fuit, I *Reg.* iii, 9: *Si deinceps vocaverit te, dices: loquere Domine, etc.* Ubi S. Gregorius, I, 2, c. 2, observat: «Per eum, qui reprobandus erat, audire quemadmodum debuisset didici: ut profectò sciamus, quia majorum imperia tunc etiam veneranda sunt, cum ipsi laudabilem non habent vitam.» Et S. Climacus, *Gr.* 26, hanc obedientiam docet, etiamsi hi, qui interrogantur, non valde spirituales sint.

§ 556.

TENTATIONES MAGISTRO APERIENDÆ.

Præterea *tentationes* omnes ingenuè Magistro spirituali *aperiendæ* sunt, quod erit præsentissimum ad eas vincendas re-

medium. Instruit nos 1° Christus D. ipse sub figurâ sensibili in casu decem leprosoꝝ, *Luc.* xvii, 14: *Ite, ostendite vos Sacerdotibus: et factum est, dum irent, mundati sunt.* Eadem est 2° solemnium Patrum Ægypti doctrina, de qua testatur Cas-sianus, I, 4 *Instit.*, c. 9, et *Collat.* 2, ex Abbate Moysæ, c. 10 et 11, docente: «Illico, ut patefacta fuerit (seniori) cogitatio maligna, marcescit; et antequam discretionis iudicium proferatur, serpens telerimus, velut e latebroso ac subterraneo specu, confessionis virtute protractus ad lucem, et tractus quodammodo ac deonestatus abscedit.» Id quod ex facto Abbatis Serapionis confirmat, qui adhuc puerulus, subtracto clam paxamacio pane, ultra consuetum se reficiebat, usque dum in quâdam collatione sui Abbatis compunctus, panem a sinu cum confessione culpæ suæ protulit: quo facto, lampas accensa cum gravissimo fetore ex eodem sinu prodiit, et tentatio illa in perpetuum extincta fuit. 3° Ratio est, quia in præmium humilitatis et ad climioandam presumptionem, Deus ita benignissimè disposuit, ut nonnisi per alium vices Dei agentem, nobis gratia victrix adveniat. Hanc nimirum Deus conditionem requirit, quòd homo coram homine humilietur, ut Ipse in medio eorum sit.

OBIECTIO SOLVITUR.

SCHOLUM. Nec dicas te jam scire quid Magister tuus dicturus sit. Nam aliud est illud ex proprio captu nosse, aliud illud ab alio vices Dei gerente discere, cui potius quam tibi gratia præcavendi vel sanandi vulnus promissa est. Unde bene S. Dorotheus, *Serm.* 5, sibi ipsi inelamabat: «Anathema tibi et iudicio tuo.» Post approbationem verò Magistri: «Nunc bonum est, nunc a Spiritu S. est.» Et S. Basilus, *Serm. de Abd.*, ait: «Cave ne excantationes eorum qui demorsi sunt a serpente, velis imitari, cum ipse excantandi artem non teneas, ne, si ad te foras serpentem atraxeris, illeque sese tibi circumpleverit, tunc te ipso explicare non possis, immamiter ab illo absumare.»

§ 587.

NON UNI MAGISTRO SE PERTINACITER ALLIGANDUM.

Quanquam verò communiter expedit, ut quis *uni soli* idoneo sui directionem committat, hoc tamen non ita fiat, ut nimitum se illi *alliget*, sed *indifferens sit*, ab illo carendum, et liber ad alium consulendum, vel unum pro alio relinquendum. Nam aliàs 1° timenda foret illa maledictio Domini, *Jer. xvii, 5: Maledictus homo, qui confidit in homine*, et quis in eum abusum incidere posset, quem S. Apostolus reprehendit, dum aliqui dicebant: *Ego sum Pauli*; alii autem: *Ego Apollinis*; quibus S. Paulus reposuit, *I Cor. iii, 4: Quid igitur est Apollo? quid verò Paulus? ministri ejus, cui credidistis; et unicuique sicut Dominus dedit.* 2° S. Vincentius Ferrerius, c. 4 de *Vit. spir.*, licet valde commendat habere Directorem spirituales, addit tamen: « Deficientibus eis et non inventis qui foras instruerent, tunc pietas divina per se supplet quod exterius minimè reperitur; si tamen corde humili et ferventi ad Deum accedat. » *EIS. Theresia*, in *Vit.*, c. 13, post med., laudat virtuosam libertatem quã secularis meliorem Directorem eligere potest, et, in *Via perf.*, c. 3, similem libertatem, salvã tamen obedientiã, intra claustra requirit, saltem ad consulendum alios, præter Confessarium. Ita in vitã S. Franciscæ de Chantal, p. 1, c. 10, legitur quantum inquietudinem huic Sanctæ creaverit, quòd se voto cuiusdam Directori, sibi non convenienti, alligaverit. 2° Ratio est, tum quia reverã possunt occurrere cause quæ non ex levitate, sed ex gravi motivo alium vel consulere, vel eligere postulant. Tum quia deesse potest Director electus, vel ob absentiam, vel mortem, vel aliter: quo casu, si anima nimitum illi alligata fuerit, periculum est ut ab inceptã viã deficiat: tum quia sicuti Director electus, non ut homo, sed ut vices Dei gerens, per quem Deus nobis loquitur, respiciendus est; ita, dum deest, animo non est despondendum, sed in Deo confidendum,

qui vel per seipsum hunc defectum supplebit, vel de alio Directore providebit.

QUANDO MAGISTER MUTANDUS.

SCHOLIUM. Regula modo data de relinquendo Directore vel maxime tenet, quando ille contra precepta aliquid injungit, vel videtur esse doctrine minus sane, aut scientiæ minus apte ad directionem: quippe in ejusmodi regulis moralibus semper exceptiones subintelligendæ sunt. Et certè oppositum esse pessimam fradem nostri adversarii notavit S. Basilus, *Serm. de Abdic.*, dicens: « Ut enim præceptorum honorum bona sunt etiam præcepta, ita quoque malorum etiam mala. » Ideo enim diabolus contendit, ut nos Directori vel gloriæ cupido, vel lenitate quãdam vitia nostra intacta relinqui, committamus, quatenus animas nostras facilius illaqueet. Et S. Theresia, *Via perf.*, c. 4, monet, quodsi Confessarius deprehendatur, non ex puro fine, sed ex vanitate, et appetendo inutilia colloquia procedere, satis esse ut venire in suspensionem possit, ita ut penitens, etiam Religiosa, non nisi in confessione cum eo et quidem præcisè quoad ea quæ ad confessionem spectant, agere debeat: imò cum veniã Superioris, et præhabiti cum alio consultatione, alium Confessarium eligere. « Videant attentè, ait, multum hoc interesse, rem esse periculosam, infernum esse ac exitium omnibus in Communitate: dico autem, ne magnum experiri malum expectent, sed principii obstent, omnibus viis possibilibus. »

§ 588.

NONNULLE REGULÆ GENERALES PRO MAGISTRO. PRIMO: PERFECTIO IN EXECUTIONE OBLIGATIONIS SUÆ CONSISTIT.

Denique pro instructione Magistri spiritualis nonnullas regulas generales hic annexere juvat. Quarum *prima* est: Bene notet Magister virtutem, quæ in exactã divina et humane obligationis executione consistit, fundamentum esse omnis perfectionis, neque magnum posse esse perfectionem, ubi parva virtus est. Quare ante omnia curare debet Magister ut anima discipuli virtutibus sit ornata, obligationibus suis ex

integro satisfiando, operamque navando, per hanc viam regiam et securam eluctandi ad altissimum et summum verticem omnis perfectionis; nam *qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum colorum*, ait Christus, *Matth. vi. 21*. Ubi S. Chrysostomus, *Hom. 25*, notat: « Timeamus igitur, dilectissimi, maximamque curam sanctae conversationis adamemus, nec putemus minus nos aliquid habere, quia nos modò signa non facimus; nihil namque tunc nobis propter illa amplius reddetur, sicut nec minus dabitur, quia signa non facimus, si ulique omnibus studuerimus abundare virtutibus. » Plura habet Alvarez de Paz, t. 1, *de Vit. spir.*, l. 1, p. 3, c. 4.

NON VERO IN DONIS EXTRAORDINARIIS.

SCOLIUM. Bene semper notandum est, quòd perfectio non in donis extraordinariis contemplationis, gratiae sanitatis, revelationum etc., consistat, licet in animabus ceteroquin sanctis ejusmodi veluti quaedam ornamenta perfectionem exornent. Neque perfectio in operibus supererogationis, consiliorum virginitatis, paupertatis, austeritatis etc., consistit, licet pro ratione vocationis conferant ad ipsam dispositivè, vel eam arguant, tanquam effectus illius, meritò igitur semper observandum est, perfectionem in virtute consistere, et maximè in charitate, quae tanquam regina sine comitatu aliarum virtutum non procedit, quas primùm ad leges obligationis, deinde supererogationis concinnè ordinat. Unde Apostolus, *I. Cor., 12*, memoratis gratis gratis datis, concludit, v. 31: *Emulamini autem charismata meliora, et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro*. Scilicet charitatem, et quidem operatricem per omne genus virtutum, nam uti S. Paulus, *xii, 4*, pergit: *Charitas patiens est, benigna est, etc.* »

§ 559.

SECUNDO: NOTET VIRTUTIS MEDIUM SERVARE.

Secundò. Magister advertat quòd virtutes morales, quae ad actiones humanas rectè gubernandas ordinantur, ita in medio consistant, ut si ad alterutrum extremorum declinent; in vitia

degenerent: v. g. humilitas nimia, est abjectio; nimius fervor spiritualis, brevis et imprudens furor evadit; poenitentia plausibilis externa, in jactantiam abit; devotionis excessus, orationem excecet. Hinc plus æquo devoti, sunt æque plus justo audaces, mala poenae quandoque non metuant et mala culpæ contemnant, eo timore destituti, quem propria fragilitas incutere illis deberet. Hos Deus in aliquas imperfectiones labi permittit, ut in illis ædificet compunctio et humilitas, quod destruxit presumptio et vanitas, inseparabile vitium ab insipientibus excessivè devotis.

SCOLIUM. Extrema illa, inter quae Virtus Moralis medium tenet, non solum inter se pugnant; sed etiam ipsi virtuti opponuntur, quin et ipsae Virtutes Morales magis semper ad unum extremum vergere videntur: sic fortitudo magis ad audaciam quam ad ignaviam deflectit. Porro mediocritas virtutum a ratione definiti debet. Virtutes verò Theologicae in medio per se non consistunt, quia in iis per excessum nemo peccat; nemo enim Deum nimis diligit; sed tantum per defectum. Per accidens verò medium requirunt, si quis v. g. ita se impenderet ut sanitatem ad officium suum rite obeundam necessariam temerè destrueret.

§ 560.

TERTIO: MAGISTER ORATIONEM VOCALEM SUBINDE SUADEAT.

Tertiò. Magister, præter orationem mentalem, magnam rationem habeat *orationis vocalis*; et si in aliquâ Communitate religiosa, ubi oratio mentalis fit ex regulà, vel obligatione, aliquis ineptus reperiat ad hanc orationem, adducat illum ad rosarium suum et alias orationes recitandas dum alii in oratione mentali occupantur, quia melior est aliqua oratio quam nulla.

§ 561.

QUARTO : ORATIONI DISCIPULI SE ACCOMMODET.

Quarto. Magisterse accomodet parvæ vel magne orationi discipuli, et studeat eum in illâ bene instruere et ad profectum adjuvare : quare si discipulus in meditatione novissimorum gustum invenit, eum in hac viâ bene dirigat. Si verò discipulus meditatione vite, passionis, virtutum et mortis D. N. Jesu Christi delectetur, libentissimè illi auxilietur, ipsiusque cordi amorem et æstimationem sanctissimæ hujus humanitatis instillet, utpote quæ est aurifodina, ex quâ omnes Sancti ditescunt. Porrò ad contemplationem nullum applicet, utpote quæ est gratia desursum descendens, quæ a Deo datur quando et quomodo illi placuerit. Quare bene monet S. Laurentius Just., *de Disc. mon.*, c. 18 : « Non ab omnibus eadem orandi forma servanda est, idemque ascensus in Deum. Aliqui namque psalmos, dominicam orationem et quædam alia devotionis verba vocaliter et attentè proferendo Deo sentiunt esse propinquos. Quidam, infantiam, vitam, actus, miracula, passionem, ad inferos descensum, resurrectionem Salvatoris, ascensionemque seriatim in oratione meditantés, inardescunt spiritu, et per devotionis gustum Deo propinqui fiunt. Nonnulli se humiliter prosternentes corpore et spiritu, atque per compunctionis gemitum, et suorum rememoratione delictorum se plus omnibus vilpendentes et condemnantes, quò se longius a Deo esse arbitrantur, eò per humilitatem viciniore fiunt. »

§ 562.

QUINTO : NON SEMPER MAXIMAM PERFECTIONEM A SINGULIS EXIGAT.

Quinto. Quantumvis Magister, in publicis exhortationibus, semper in commune ab omnibus summam poenitentiam et

obedientiam exigat; in particulari tamen, vel invitus, eum *virtute valde mediocri* et ordinariâ contentus esse debet, ne totum perdat : si enim a debili exigatur aliqua perfectio, quam ille impossibilem reputat, et exigua quam habet perfectio in oculis magistri contemnatur, ex mediocriter virtuoso in occultum vitiosum convertetur. Hinc etiam Christus D. ipse publicè et in communi in suo altissimo sermone in monte habito summam quidem perfectionem omnibus commendavit, *Matth. v.*, in eâ sententiâ collectam, v. 48 : *Estote ergo et vos perfecti, sicut et Pater vester celestis perfectus est.* Et tamen *Matth. xxvi* in horto, ac summo discrimine, cum tres discipulos suos privatim et in particulari ad tentationem præmunire vellet, non nisi pauca et facilia illis proponebat, v. 38 : *Sustinete hic et vigilate mecum.* Cùmque eos paulò post dormientes reperisset, nil miratus, non eos durè increpavit, non ut tepidos abiecit, sed paternè, leniter, et quasi excusando eos, admonuit, v. 40 : *Sic non potuistis unâ horâ vigilare mecum? Vigilate, et orate, ut non intretis in tentationem; spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Et hoc licet cum illis loqueretur, in quibus tanquam minis imperfectis omnes ad majorem perfectionem aspirantes instruere volebat, inquit Origenes : « Quia qui spiritualior et perfectior est, sollicitior debet esse, ne magnum bonum ipsis gravem habeat lapsum. »

§ 565.

SEXTO : NON DEPROPERETUR NEGOTIUM PERFECTIONIS.

Sexto. Non putet Magister, hoc evangelicæ perfectionis negotium esse repentinum, ac *deproperandum*; perfectio enim repentina est vicina casui, et qui nimis festinat, solet magis morari; siquidem cursus velox et vehemens in viâ longâ et asperâ potius moræ confert, quàm assecutioni finis intenti. Ut enim bene monet Gerson : *de Mont. Contempl.*, c. 35 « Est aliquos invenire, nimis quam ratio dictat, seu jus sit,

festinantes, nitentes præire suum ductorem, et fortius quam idem; quod magna est fatuitas. Gratia Dei est ductor ille, sicut dictum est. Qui ergo non potest, aut dignatur expectare spatium temporis pro motu gratiæ istius et auxilii, jure eam perdit et aliâ vice ipsam pro libitu suo tam citò non reperiet.» Porro hæc stultitia multò intolerabilior erit, si error hic a ductore humano suggeratur, non attendente ductum gratiæ, sed proprium præjudicium, quo præsumit animas in altum subito tollere, quæ deinde lapsu graviore ruunt.

§ 364.

SEPTIMO : VOLUNTATEM PROPRIAM ABNEGARE DOCEAT.

Septimò. Observet Magister, quòd *voluntas propria* venenum sit perfectionis, et virtuosi voluntati propriæ addicti laborant multùm et merentur parum, et opera quæ offerunt Deo, sunt veluti lapides ordinarii, cum eontra perfectorum, qui voluntatem suam in manus Superiorum resignant et Deo offerunt, opera sint adamantes eximii pretii. Certè quantum quis in perfectione proficit, tantum enim Deus intus ad abnegationem movet. Perfectus, et voluntati propriæ addictus contradictionem involvit. Quippe Christus D. ipse ait, *Joan. vi, 38 : Descendi de celo non ut faciam voluntatem meam, sed Ejus qui misit me.* Ostendens aliam viam ad cælum nobis non patere, nisi non nostram, sed Dei voluntatem faciendo.

CAPUT II.

QUOMODO MAGISTER SPIRITUALIS INCIPIENTES, PROFICIENTES ET PERFECTOS JUVARE DEBEAT.

§ 365.

MAGISTER SPIRITUALIS CAPACITATEM NATURALEM SUI DISCIPULI BENE PERSPECTAM HABEAT.

Necessitate et qualitatibus necessariis Magistri spiritualis in priori capite expensis, ad considerandas partes officii sui, et quomodo incipientes, proficientes et perfectos in viâ perfectionis juvare et dirigere debeat, progredimur. Quo munere ut rite fungatur, imprimis *capacitatem naturalem* ad perfectionem evangelicam sui discipuli bene perspectam habeat.

QUE ALIQUO MODO AD PERFECTIONEM PRODESSE POTEST.

SCHOLIUM. Capacitas naturalis ad perfectionem et dona gratiæ non sumitur hic positivè, sed negativè, quatenus solùm majorem capacitatem præstat, absque eo, quòd dicat aliquam connexionem, et multò minus, quòd mereatur, nequidem de congruo, aliquid supernaturale. Unde que hic de capacitate naturali dicuntur, sumenda sunt, non ut semper, sed frequenter ad nitium Dei, communiter modo conaturaliori operari volentis, ita contingat, licèt is subinde magis sensibiliter jure suæ gratiæ utatur, quam extraordinariè largitur, omnemque incapacitatem supplet, ut nimirum appareat, gratiam semper esse donum gratuitum et gratiam. Vide S. Salesium, 1. 42 de *Amore Dei*, c. 1.

§ 366.

IN QUO CONSISTAT CAPACITAS NATURALIS.

Capacitas hæc naturalis ad gradum heroicum perfectionis conducens, 1. consistit in bono intellectu quieto et veritatis